

# Илија — број један

## *Први и Последњи*

Jeff Pippenger

2023-07-31

Завршна изјава Старога завета износи обећање да ће се пророк Илија појавити с поруком пре великог и страшног дана Господњег.

Ево, послаћу вам Илију пророка пре него што дође велики и страшни дан Господњи; и он ће обратити срце отаца ка деци, и срце деце ка њиховим оцима, да не бих дошао и ударио земљу проклетством. Малахија 4:5, 6.

Библија јасно показује да је „велики и страшни дан Господњи“, односно „проклетство“ којим Бог „удара земљу“, такође симболично представљено као „седам последњих зала“ или „гнев Божи“ у књизи Откривења. Петнаесто поглавље Откривења уводи пророчки оквир који води ка изливању великих и страшних седам последњих зала из шеснаестог поглавља.

И видех други знак на небу, велики и чудесни: седам анђела који имаху седам последњих зала; јер се у њима наврши гнев Божи.

И видех као стаклено море помешано с огњем; и оне који победише звер, и лик њезин, и жиг њезин, и број имена њезина, где стоје на стакленом мору, имајући гусле Божије. И певају песму Мојсија, слуге Божијега, и песму Јагњетову, говорећи: Велика су и чудесна дела Твоја, Господе Боже Сведржитељу; праведни су и истинити путеви Твоји, Царе светих. Ко се неће бојати Тебе, Господе, и прославити име Твоје? јер си Ти једини свет; јер ће сви народи доћи и поклонити се пред Тобом; јер се показаше судови Твоји.

И после тога погледах, и гле, отвори се на небу храм шатора сведочанства. И изиђоше из храма седам анђела, који имађаху седам зала, обучени у чист и бео лан, и опасани по прсима златним појасима. И једно од четири жива бића даде седморици анђела седам златних чаша, пуних гнева Бога, који живи у векове векова. И храм се напуни димом од славе Божје и од силе његове; и нико не могаше ући у храм док се не сврше седам зала седморице анђела. Откривење 15:1–8.

Разлог што „нико не могаше да уђе у храм док се не сврше седам зала седам анђела“ јесте то што се прилика да се обезбеди спасење затвара када се храм испуни димом у петнаестом поглављу. Тада је истекло време кушње које је човечанству било дато да се покаје и нађе спасење. Када се достигне та тачка у времену, „велики и страшни дан Господњи“, који Јован назива „седам последњих зала“, излива се уочи Христовог Другог доласка. Малахија је тај дан назвао „страшним“, а Исаија га поистовећује са Божјим „необичним делом“.

Јер ће Господ устати као на гори Феразиму, разгневиће се као у долини Гаваона, да изврши дело своје, чудно дело своје, и да приведе к делу чин свој, необичан чин свој. Зато сада не будите ругачи, да не ојачају окови ваши; јер сам чуо од Господа Бога над војскама за истребљење, и то одређено над свом земљом. Исаија 28:21, 22.

Иако Божје „необично дело“ обухвата „сву земљу“, Надахнуће јасно показује да је изливање зала повезано са побуном једног народа.

„Страни народи следиће пример Сједињених Држава. Иако она предњачи, ипак ће иста криза доћи на наш народ у свим деловима света.“ Testimonies, volume 6, 395.

„Када се Америка, земља верске слободе, уједини с папством у насиљу над савешћу и присиљавању људи да одају част лажној суботи, народи свих земаља на кугли земаљској биће наведени да следе њен пример.“ Testimonies, volume 6, 18.

Сваки народ ће испунити чашу свога времена кушње, али „судови Божји“ које сестра Вајт означава као „националну пропаст“, „време Божјих разорних судова“, како она такође назива историју која почиње недељним законом у Сједињеним Државама, нису седам последњих зала.

„Dolazi vreme kada će se zakon Božji, u naročitom smislu, ukinuti u našoj zemlji. Vladari našeg naroda će, zakonodavnim aktima, nametnuti nedeljni zakon, i tako će Božji narod biti doveden u veliku opasnost. Kada naš narod, u svojim zakonodavnim većima, bude donosio zakone da obavezuje savest ljudi u pogledu njihovih verskih prava, namećući svetkovanje nedelje i primenjujući tlačiteljsku silu protiv onih koji drže subotu sedmoga dana, zakon Božji će, za sve praktične svrhe, biti ukinut u našoj zemlji; a nacionalno otpadništvo biće praćeno nacionalnom propašću.“ Review and Herald, 18. decembar 1888.

Судови Божји, које сестра Вајт означава као „националну пропаст“, почињу доношењем националног закона о недељи и означавају почетак Божјег „чудног дела“, премда је Божје чудно дело, у ужем смислу, седам последњих зала. Потпунија слика Божјег чудног дела појављује се када се избављење из Египта дода линији Божјих извршних судова. Египатска зла, иако их је било десет, била су подељена. Прва три била су разлучена од последњих седам. Тако избављење из Египта указује на временски период представљен првим трима злима, који почиње националном пропашћу Сједињених Држава и траје све док Михаило не устане и не заврши се време милости за људе.

„Božji sudovi pohodiće one koji nastoje da tlače i unište Njegov narod. Njegovo dugo podnošenje bezbožnih ohrabruje ljude u prestupu, ali njihova kazna je ipak sigurna i strašna zato što se dugo odlaže. ‘Jer će ustati Gospod kao na gori Perasim, razgneviće se kao u dolini Gavaonskoj, da izvrši delo svoje, neobično delo svoje, i da svrši posao svoj, neobičan posao svoj.’ Isaija 28:21. Za našeg milostivog Boga čin kažnjavanja jeste neobičan čin. ‘Tako ja bio živ, govori Gospod Gospod, nije mi mila smrt bezbožnika.’ Jezekilj 33:11. Gospod je ‘milostiv i žalostiv, spor na gnev i obilan milosrđem i istinom, ... koji prašta bezakonje i prestup i greh.’ Ipak, On ‘krivca nipošto ne pravda’. ‘Gospod je spor na gnev i velik silom, ali krivca nikako ne opravdava.’ 2. Mojsijeva 34:6, 7; Naum 1:3. Strašnim delima u pravednosti On će opravdati autoritet svog pogaženog zakona. O težini odmazde koja čeka prestupnika može se suditi po Gospodnjem oklevanju da izvrši pravdu. Narod koji On dugo podnosi, i koji neće udariti dok ne navrši meru svog bezakonja po Božjem obračunu, na kraju će ispiti čašu gneva nepomešanu s milošću.“

„Када Христос престане са Својим посредовањем у Светилишту, излиће се непомешани гнев запрећен онима који се клањају звери и њеном лику и примају њен жиг (Откривење 14:9, 10). Зла која су задесила Египат када је Бог намеравао да избави Израил била су по своме карактеру слична оним страшнијим и обухватнијим судовима који ће пасти на свет непосредно пре коначног избављења Божјег народа. Говорећи о тим ужасним казнама, видецац каже: „И удари љут и зао чир на људе који имаху жиг зверин и који се клањаху лику њезину.“ Море „поста као крв мртваца; и умре свака жива душа у мору“. И „реке и извори водени ... посташе крв“. Колико год да су ове казне страшне, Божја правда остаје у потпуности оправдана. Божји анђео изјављује: „Праведан си, Господе, ... што си овако судио. Јер пролише крв светих и пророка, и крв си им дао да пију; јер су заслужили.“ Откривење 16:2–6. Осудивши Божји народ на смрт, они су исто тако навукли на себе кривицу за њихову крв као да су је својим рукама пролили. На исти начин Христос је прогласио Јевреје Свога времена кривима за сву крв светих људи која је била проливена од дана Авеља; јер су имали исти дух и настојали да врше исто дело као и те убице пророка.“

„У пошасту која потом следи, сунцу је дата власт ‘да жари људе огњем. И људи беху опаљени великом жегом.’ Стихови 8, 9. Пророци овако описују стање земље у то страшно време: ‘Земља тужи; ... јер је пропала жетва пољска.... Сва су дрвета пољска усахнула: јер је ишчезла радост од синова човечјих.’ ‘Семе иструну под грудима својим, житнице опустеше.... Како уздише стока! крда говеда сметена су, јер немају паше.... Пресушише потоци водени, и огањ прождре пашњаке у пустињи.’ ‘Песме у храму постаће јауци у онај дан, говори Господ Господ: на сваком месту биће много мртвих тела; избациваће их у тишини.’ Јоило 1:10–12, 17–20; Амос 8:3.“

„Ове пошасту нису свеопште, јер би у том случају становници земље били потпуно истребљени. Ипак, оне ће бити најстрашније казне које су смртницима икада биле познате. Сви судови над људима, пре завршетка времена милости, били су помешани с милошћу. Христова заступничка крв штитила је грешника да не прими пуну меру своје кривице; али у коначном суду гнев се излива непомешан с милошћу.

„У тај дан, мноштва ће пожелети окриће Божје милости коју су тако дуго презирали. ‘Гле, иду дани, говори Господ Бог, кад ћу пустити глад на земљу, не глад за хлебом, ни жеђ за водом, него за слушањем речи Господњих; и лутаће од мора до мора, и од севера до истока, трчаће тамо-амо да траже реч Господњу, и неће је наћи.’ Амос 8:11, 12.” Велика борба, 627–629.

У претходном одломку стоји: „Народ са којим Он дуго подноси, и који неће ударити док не наврши меру свога безакоња пред Богом, најзад ће пити чашу гнева непомешаног с милошћу.” Она је у истом пасусу такође написала: „Зла која су дошла на Египат када је Бог намеравао да избави Израил била су по свом карактеру слична оним страшнијим и распрострањенијим судовима који ће пасти на свет непосредно пре коначног избављења Божјег народа.” Народ (Сједињене Државе) који наврши „меру безакоња” претрпеће зла слична десет зала у Египту.

Зла Египта била су подељена на два раздобља. Прва три зла пала су на све, али последњих седам зала пало је само на Египћане.

И у тај дан одвојићу земљу Гесем, у којој пребива народ мој, тако да онде неће бити ројевâ мува; да би знао да сам ја Господ усред земље. Излазак 8:22.

Прва три зла у Египту падала су посвуда, али Гесем, где су живели Јевреји, није примио седам последњих зала Египта. Сједињене Државе су народ који на недељном закону испуњава чашу свога безакоња. У том тренутку за националним отпадништвом следи национална пропаст, али су судови који доносе националну пропаст помешани с милошћу све док Михаило не устане и време милости се не затвори за цело човечанство. При недељном закону у Сједињеним Државама већина оних који се сада изјашњавају као светковатељи суботе поклониће се постојећим властима и примити жиг звери. У то време питање недељног закона постаје духовни испит за оне који су били изван адвентизма. Од недељног закона у Сједињеним Државама па до тренутка када Михаило устане траје велико сабирање радника једанаестог часа, али су се врата већ затворила за оне који се сматрају одговорнима за светлост суботе седмога дана пре недељног закона.

„Све више, како дани пролазе, постаје очигледно да су Божји судови у свету. Огњем и поплавом и земљотресом Он опомиње становнике ове земље на Своје скоро приближавање. Приближава се време када ће настати велика криза у историји света, када ће сваки покрет у Божјој владавини бити праћен са силним занимањем и неизрецивом стрепњом. У брзом низу Божји судови следиће један за другим — огањ и поплава и земљотрес, са ратом и крвопролићем.“

„О, кад би народ познао време свога похода! Има многих који још нису чули истину кушње за ово време. Има многих са којима се Дух Божји бори. Време Божјих разорних судова јесте време милости за оне који нису имали прилике да сазнају шта је истина. Нежно ће Господ погледати на њих. Његово срце милости је покренуто; Његова рука је још увек испружена да спасе, док су врата затворена за оне који нису хтели да уђу.“

„Милост Божја показује се у Његовом дугом трпљењу. Он задржава Своје судове, чекајући да се порука опомене објави свима. О, када би наш народ осетио, као што би требало, одговорност која почива на њему да свету упути последњу поруку милости, какво би се дивно дело извршило!“ Testimonies, том 9, 97.

У претходном одломку она је указала да је „време Божјих разорних судова време милости за оне који нису имали прилику да сазнају шта је истина.“ У наредном одломку она то раздобље назива „временом невоље.“

„Видела сам да је света Субота сада, и да ће бити, зид раздвајања између правог Израиља Божјег и неверника; и да је Субота велико питање које треба да уједини срца Божјих драгих светих који чекају. И ако би неко поверовао, и држао Суботу, и примио благослов који је прати, а потом је се одрекао, и преступио свету заповест, затворио би пред собом врата Светога Града, исто онако сигурно као што постоји Бог који влада на небесима горе. Видела сам да Бог има децу која не виде и не држе Суботу. Они нису

одбацили светлост о њој. И на почетку времена невоље, били смо испуњени Светим Духом када смо изашли и потпуније објављивали Суботу. То је разбеснело цркву и номиналне адвентисте, јер нису могли да побију истину о Суботи. И у то време, сви Божји изабрани јасно су увидели да ми имамо истину, и изашли су и поднели прогонство с нама.“ A Word to the Little Flock, 18, 19.

Иако је мало измењен, исти управо наведени одломак налази се у књизи Рани списи. У тој књизи она укључује објашњење своје изјаве о „времену невоље“. Реч малом стаду била је прва публикација разочараних верних милерита после Великог разочарања од 22. октобра 1844. године, а деценијама касније, када су уредници употребили делове те брошуре да их укључе у књигу Рани списи, појаснили су да „време невоље“ на које се указивало нису последња седам зала, јер када се последњих седам зала излива, са судовима више није помешана никаква милост.

„1. На 33. страници налази се следеће: „Видела сам да је свети Суботњи дан, и да ће бити, преградни зид између правог Израилља Божјег и неверника; и да је Субота велико питање које ће ујединити срца Божјих драгих светих који чекају. Видела сам да Бог има деце која не виде и не држе Суботу. Они нису одбацили светлост о њој. И на почетку времена невоље, ми смо се испунили Светим Духом када смо изишли и потпуније објављивали Суботу.““

„Ова визија дата је 1847. године, када је било врло мало адвентистичке браће која су светковала суботу, а од тих мало њих сматрало је да је њено држање од довољне важности да повуче линију између Божјег народа и неверника. Сада почиње да се види испуњење те визије. „Почетак тог времена невоље“, који се овде помиње, не односи се на време када ће зла почети да се изливају, него на кратко раздобље непосредно пре него што буду изливена, док је Христос у светилишту. У то време, док се дело спасења приводи крају, невоља ће долазити на земљу, и народи ће се гневити, али ће бити задржавани тако да не спрече дело трећег анђела. У то време доћи ће „потоња киша“, или освежење од лица Господњег, да да силу силном гласу трећег анђела и припреми свете да опстану у раздобљу када ће се излити седам последњих зала.“ Early Writings, 85.

При доношењу закона о недељи у Сједињеним Државама, за националним отпадом уследиће национална пропаст. При том закону о недељи, адвентизам у Сједињеним Државама биће подељен у две класе: једна ће примити жиг звери, а друга печат Божји. Национална пропаст Сједињених Држава представљена је првим трима египатским злима. Ти судови трају до завршетка времена милости за човечанство; тада се излива седам последњих зала, која нису помешана с милошћу.

Моја поента је мање у вези са пророчком историјом Египта, а више у вези с чињеницом да Елен Вајт поистовећује Египат са симболом нације која присиљава читав свет да прими жиг звери, јер тиме користи почетак да би илустровала крај, што је пророчки потпис Исуса као Алфе и Омеге. У извештају о Изласку, када Господ ступа у савез са древним Израилљем, Он се представља новим именом.

Тада Господ рече Мојсију: Сада ћеш видети шта ћу учинити Фараону; јер ће их снажном руком пустити, и снажном руком истераће их из своје земље.

И Бог проговори Мојсију и рече му: Ја сам Господ. И јавих се Аврааму, Исаку и Јакову под именом Бог Свемогући, али им под својим именом ЈЕХОВА не бих познат.

И утврдио сам и савез свој с њима, да им дам земљу хананску, земљу њиховог странствовања, у којој су били дошљаци. И чуо сам уздисање синова Израиљевих, које Мисирци држе у ропству; и опоменуо сам се савеза свога. Зато реци синовима Израиљевим: ја сам Господ, и избавићу вас испод терета мисирских, и ослободићу вас из ропства њихова, и искупићу вас мишицом подигнутом и судовима великим. И узећу вас себи за народ, и бићу вам Бог; и познаћете да сам ја Господ Бог ваш, који вас изводи испод терета мисирских. И увешћу вас у земљу за коју сам се заклео да ћу је дати Аврааму, Исаку и Јакову; и даћу вам је у наследство: ја сам Господ.

И Мојсије тако каза синовима Израиљевим; али они не послушаше Мојсија од туге духа и од тешкога ропства. Излазак 6:1–9.

Господ овде поистовећује Мојсија као представника Свога завета, као што су то били Јаков, Исак и Авраам. До времена Мојсијеве историје име ЈЕХОВА било је непознато Аврааму и његовим потомцима, а у историји обновљења Авраамовог завета, када је Јевреје требало избавити из египатског ропства, Господ уводи ново откривење Свога карактера, јер име пророчки представља карактер. Када је Аврам ступио у завет са Господом, Господ је променио његово име у Авраам. На почетку пророчанства о египатском ропству људском представнику завета било је промењено име, а на крају тог пророчанства Бог је за Себе увео ново име.

Аврам је ступио у савез у петнаестом поглављу, и тамо је изнесено пророштво о египатском ропству у трајању од четири стотине година. У седамнаестом поглављу Авраму је дат обред обрезања, а његово и Сарино име били су промењени.

Четири стотине година касније, Мојсије је био подигнут да испуни Авраамово пророчанство о четири стотине година. Авраам, Исак, Јаков и Мојсије сви представљају сто четрдесет и четири хиљаде који у последњим данима ступају у савез са Господом.

„U poslednjim danima istorije ove zemlje, Božji savez sa svojim narodom koji drži Njegove zapovesti treba da bude obnovljen.“ Review and Herald, 26. februar 1914.

Одвајање оних који држе суботу, а прихвате жиг звери, од оних који држе суботу, а приме печат Божји, извршава се приликом недељног закона. То одвајање представљено је у причи о десет девојака.

„Priča o deset devojaka iz Mateja 25 takođe prikazuje iskustvo adventnog naroda.“ Velika borba, 393.

„Често ми се указује на причу о десет девојака, од којих је пет било мудрих, а пет лудих. Ова прича се испунила и испуниће се до најситнијег слова, јер има нарочиту примену за

ово време и, као и порука трећег анђела, испунила се и наставиће да буде садашња истина до свршетка времена.“ Review and Herald, 19. август 1890.

Прича се испунила 22. октобра 1844. године, када су се у милеритској историји раздвојиле мудре и луде девојке. Почетак адвентизма представља крај адвентизма, а раздвајање на крају представља испуњење приче о десет девојака, и то раздвајање на крају бива проузроковано недељним законом.

„И ове приче уче да после суда нема времена пробе. Када се дело јеванђеља доврши, одмах потом следи раздвајање између добрих и злих, и судбина сваке групе заувек је утврђена.“ Христове очигледне поуке, 123.

Прича о десет девојака показује да су мудре девојке у адвентизму те које примају печат Божји, а луде девојке у адвентизму те које примају жиг звери приликом доношења закона о недељи у Сједињеним Америчким Државама. Луде девојке су такође представљене као Лаодикејци.

„О стању Цркве које представљају луде девојке говори се и као о лаодикејском стању.“ Review and Herald, 19. август 1890.

У последњим данима, када Бог обнови свој завет са својим народом који држи Његове заповести, Бог ће открити Себи ново име, као што је учинио када је обновио завет у време Мојсија. Стање лудих девојака јесте да немају уља, а стање Лаодикејаца јесте да су сувише слепи да виде да немају уља. Очигледно је да, ако су луде девојке Лаодикејци, онда су мудре девојке Филадельфијци.

И анђелу цркве у Филадельфији напиши: Ово говори Свети, Истинити, Онај који има кључ Давидов, који отвара, и нико не затвара; и затвара, и нико не отвара: знам твоја дела; ево, поставио сам пред тобом отворена врата, и нико их не може затворити; јер имаш мало снаге, и одржао си моју реч, и ниси се одрекао мога имена.

Ево, учинићу да они из зборнице Сатаниној, који говоре да су Јевреји, а нису, него лажу — ево, учинићу да дођу и поклоне се пред ногама твојим, и да познају да сам те заволео. Пошто си одржао реч трпљења мога, и ја ћу тебе сачувати од часа искушења, који ће доћи на сав свет, да искуша оне који живе на земљи.

Ево, долазим ускоро: држи чврсто то што имаш, да нико не узме круну твоју. Ко победи, учинићу га стубом у храму Бога својега, и више неће изаћи напоље; и написаћу на њему име Бога својега, и име града Бога својега, новог Јерусалима, који силази с неба од Бога мојега; и написаћу на њему своје ново име. Ко има ухо, нека чује шта Дух говори црквама. Откривење 3:7–13.

Филадельфијци представљају сто четрдесет и четири хиљаде, и њима је обећано да ће Бог написати на њима Своје ново име. Када Господ ступи у савез са сто четрдесет и четири хиљаде, Он ће увести Своје ново име. Аврааму је Господ рекао да је Он Бог Свемогући.

А кад у Араму беше деведесет и девет година, Господ се јави Араму и рече му: Ја сам Бог Свемогући; ходи преда мною и буди савршен. И поставићу завет свој између мене и тебе, и умножићу те веома. А Аврам паде ничице; и Бог говораше с њим, говорећи: Што се мене тиче, ево, завет је мој с тобом, и ти ћеш бити отац многим народима. И неће ти се више звати име Аврам, него ће ти име бити Авраам; јер сам те учинио оцем многих народа. 1. Мојсијева 17:1–5.

Када је Господ први пут ступио у савез са изабраним народом у време Авраама, открио се као Бог Свемогући. Када је унапредио свој савезни однос у време Мојсија, први пут се открио као ЈЕХОВА. Када је Исус дошао да потврди савез с многима за једну седмицу, увео је ново име Божје које је у Старом завету било изречено само једанпут, и то од стране једног Вавилонца.

Тада се цар Навуходоносор запрепасти, и брзо устаде, па проговори и рече својим саветницима: Не бацимо ли три човека свезана усред огња? Они одговорише и рекоше цару: Истина је, царе. Он одговори и рече: Ево, видим четири човека одрешена, где ходе усред огња, и ништа им не шкоди; а обличје четвртога је као Син Божји. Данило 3:24, 25.

Веома је лако утврдити да треће поглавље Данила означава закон о недељи у Сједињеним Државама. У Данилу 3, Седрах, Мисах и Авденаго представљају сто четрдесет и четири хиљаде. Сто четрдесет и четири хиљаде јесу они који последњи пут обнављају завет. У Данилу 3 видимо пророчку илустрацију историје закона о недељи и позног дажда. Христос је био и биће у огњу прогонства са своја три достојника, који представљају не само сто четрдесет и четири хиљаде, него и поруке тројице анђела. У огњу, који је предслика кризе закона о недељи, Он је означен једним од Својих имена, и то именом које не би било уведено у историју све док Христос не дође као Син Божји. У илустрацији трећег поглавља видимо оне који обнављају завет на крају света како опште са Христом током завршне кризе, и Он има име које нико није знао.

Пре него што сувише далеко одступимо од нашег разматрања египатског избављења као представе закона о недељи у Сједињеним Државама, треба да се подсетимо да је пре него што је у Египту започела прва од десет зала постојало стварно узбуђење у вези са суботом.

И фараон рече: Гле, народа у земљи сада има много, а ви га одвраћате од његових терета. И фараон заповеди тога истога дана надзорницима народа и њиховим управитељима, говорећи: Не дајте више народу сламе да прави цигле као пре; нека иду и нека сами себи скупљају сламу. А број цигала које су пре правили наметните им; не умањујте ништа од тога, јер су беспослени; зато вичу говорећи: Да идемо да принесемо жртву Богу своме. Нека се тежи посао наметне тим људима, да се њиме баве и да не слушају празне речи. И изиђоше надзорници народа и њихови управитељи, па рекоше народу, говорећи: Овако вели фараон: Нећу вам давати сламу. Идите, набавите себи сламу где је можете наћи; али од вашег посла неће се ништа умањити. Тада се народ расу по свој земљи египатској да скупља стрњику место сламе. А надзорници их нагоњаху говорећи: Извршавајте своје послове, своје дневне задатке, као кад је било

сламе. И били су бијени управитељи синова Израилевих, које су над њима поставили фараонове надзорници, и питани: Зашто нисте извршили своју одређену меру у прављењу цигала ни јуче ни данас, као пре? Тада дођоше управитељи синова Израилевих и повикаше к фараону, говорећи: Зашто тако поступаш са својим слугама? Слама се не даје твојим слугама, а говоре нам: Правите цигле; и, ево, твоје слуге бивају бијене, а кривица је у твојем сопственом народу. А он рече: Беспослени сте, беспослени сте; зато говорите: Да идемо да принесемо жртву Господу. Идите дакле сада и радите; јер вам се слама неће давати, а број цигала ћете предавати. И увидеше управитељи синова Израилевих да су у злу стању, пошто беше речено: Не умањујте ништа од својих цигала, од свога дневног задатка. Излазак 5:5–19.

Пре доношења недељног закона доћи ће до све веће узнемирености против оних који држе суботу седмога дана, као што је било уочи египатских зала. Мојсије је био онај кога су и Египћани и Јевреји препознавали као онога који изазива сву ту невољу, баш као што је Ахав оптуживао Илију.

И догоди се, кад Ахав угледа Илију, да му Ахав рече: Јеси ли ти онај што смућује Израил? А он одговори: Нисам ја смутио Израил, него ти и дом оца твога, тиме што сте оставили заповести Господње, а ти си пошао за Валима. 1. Царевима 18:17, 18.

Прича о Мојсију илуструје историју недељног закона, а прича о Илији илуструје историју недељног закона. Заједно или одвојено, Мојсије и Илија су симболи. Приликом Христовог преображења, они су заједно представљали сто четрдесет и четири хиљаде који не умиру и оне који умиру у Господу. Мојсије је васкрснут, Илија никада није умро. Они су такође два пророка који муче народе у једанаестој глави Откривења. Многе истине представљене су Мојсијем и Илијом као симболима, и надамо се да ћемо се тиме позабавити касније.

Ево, послаћу вам Илију пророка пре него дође велики и страшни дан Господњи; и он ће обратити срце отаца ка деци, и срце деце ка њиховим оцима, да не дођем и ударим земљу проклетством. Малахија 4:5, 6.

Непосредно пре него што се људско време милости затвори, треба да се појави „пророк Илија“ са посебном вешћу која обраћа „срце отаца к деци, и срце деце к оцима њиховим“. Сви пророци сведоче о свршетку света, и сви су сагласни један с другим.

И духови пророчки покуравају се пророцима. Јер Бог није Бог нереда, него мира, као по свим црквама светих. 1. Коринћанима 14:32, 33.

Илијина порука долази непосредно пре великог и страшног дана Господњег; стога је то управо она иста посебна порука у књизи Откривења која је представљена као „Откривење Исуса Христа“. Када је „време близу“, Илијина посебна порука показује Божјим „слугама шта се ускоро мора збити“.

Otkrivenje Isusa Hrista, koje njemu dade Bog, da pokaže slugama svojim šta će se uskoro zbiti; i posla ga, te ga po anđelu svojemu objavi sluzi svojemu Jovanu: koji posvedoči za reč Božiju i za svedočanstvo Isusa Hrista, i za sve što vide. Blažen je onaj koji čita, i oni koji slušaju reči ovoga proroštva, i drže ono što je u njemu napisano; jer je vreme blizu. Otkrivenje

1:1–3.

Запазите да, када Малахија употребљава Илију као симбол, укључује и непосредно упућивање на држање заповести.

Сећајте се закона Мојсија, слуге мога, који му заповедих на Хориву за свега Израиља, са уредбама и судовима. Ево, ја ћу вам послати Илију пророка пре него дође велики и страшни дан Господњи; и он ће обратити срце отаца к синовима, и срце синова к оцима њиховим, да не дођем и ударим земљу проклетством. Малахија 4:4–6.

Ова три стиха су последња у Старом завету и садрже последње обећање Старога завета, као и нагласак на држању Десет заповести. У књизи Откривења има седам „блаженстава“, а последње је благослов над онима који држе Десет заповести.

Ја сам Алфа и Омега, почетак и свршетак, први и последњи. Блажени су они који творе Његове заповести, да би имали право на дрво живота, и да уђу на врата у град.  
Откривење 22:13, 14.

Последње обећање у Старом завету упућује нас да „памтимо“ десет заповести, а тиме наглашава ону једну заповест која у себи садржи заповест да се „памти“.

Сећај се дана одмора да га светкујеш. Шест дана ради, и сврши сав посао свој; а седми је дан одмор Господу Богу твојему; тада немој радити ниједнога посла, ни ти, ни син твој, ни кћи твоја, ни слуга твој, ни слушкиња твоја, ни стока твоја, ни дошљак који је у вратима твојим. Јер је за шест дана Господ створио небо и земљу, море и што је год у њима, а у седми дан почину; зато је Господ благословио дан одмора и посветио га.  
Изразак 20:8–11.

Последње обећање и у Старом и у Новом завету истиче Божје заповести, са посебним нагласком на седмодневну суботу. Малахија каже да се „сећамо“, а Јован нас обавештава да смо благословени ако тако чинимо. Седмодневна субота обележава Божје стварање и Његову стваралачку силу. Субота такође постаје тачка спора у последњим данима историје земље. Када Јован бележи „благослов“ над онима који држе Његове заповести, он једноставно бележи оно што је Исус, Алфа и Омега, почетак и свршетак, први и последњи, објавио. Стога се последње обећање Новог завета односи на седмодневну суботу, а такође и на својство божанства које крај поистовећује са почетком.

Прва истина поменута у Књизи Постања, чије име значи почеци, указује на Творца, творевину и посебан нагласак на суботи. Узето заједно, ред по ред, почетак Старога завета и завршетак и Старога и Новог завета наглашавају Бога као Творца, Десет заповести, заповест о суботи и да је Исус почетак и крај.

Пророк Илија је код Малахије употребљен као симбол у последњем обећању Старога завета, и он је био пророк који се супротставио Језавели и Ахаву. Књига Откривења употребљава Језавелу као симбол папства, а десет царева као симбол Уједињених нација. Илијино сучељавање са Ахавом и Језавелом представља сучељавање сто четрдесет и четири хиљаде са Уједињеним нацијама, оснаженим од стране Сједињених Америчких Држава и

усмераваним од стране папства. Као цар над десет северних племена Израиља, Ахав је представљао владајућу силу над десет племена, те је тако био предобраз Сједињених Америчких Држава (Ахав), које оснажују Уједињене нације (десет племена или десет царева у Откривењу седамнаест) да спроводе прогон држалаца суботе за рачун папства (Језавеље). Када Малахија употребљава Илију да представи вест која долази пре великог и страшног дана Господњег, Илија представља оне који су прогоњени од савременог Рима (аждаја, звер и лажни пророк), као што је и он био прогоњен од Језавеље током три и по године. Наглашавање суботе употребом речи „опомени се“ у Малахији 4:4 додаје кризу недељног закона пророчком сценарију који Малахија осликава.

Много више треба додати разматрању истина које се преносе упоређивањем почетка Старога завета са крајем Старога завета, а затим упоређивањем почетка Библије са крајем Библије. У Постању имамо Створитеља, стварање и суботу која обележава стварање. У Малахији имамо заповест о суботи означену као питање кризе које води затварању времена милости за човечанство и седам последњих зала, или, како то Малахија назива, „велики и страшни дан Господњи“. Илија представља Божји народ који свету на самрти објављује поруку трећег анђела.

„Данас, у духу и сили Илије и Јована Крститеља, весници које је Бог поставио позивају пажњу света који стоји под судом на свечане догађаје који ће се ускоро збити у вези са последњим часовима времена благодати и појављивањем Христа Исуса као Цара над царевима и Господара над господарима.“ Prophets and Kings, 715, 716.

Почетак Библије, који је уједно и почетак Старога завета, поистовећује исту причу као и крај оба Завета, али сваки почетак и сваки завршетак има своју истину коју наглашава и којом доприноси поруци. У Постању је тежиште на Божјим делима, у Малахији је тежиште на поруци која упозорава на надолazeћу кризу. Крај Откривења открива Алфу и Омегу. У првој књизи Новог завета читамо следеће.

Књига родослова Исуса Христа, сина Давидовог, сина Авраамовог.

Авраам роди Исака; а Исак роди Јакова; а Јаков роди Јуду и браћу његову; А Јуда роди Фареса и Зару од Тамаре; а Фарес роди Есрома; а Есром роди Арама; А Арам роди Аминадава; а Аминадав роди Наасона; а Наасон роди Салмона; А Салмон роди Воза од Раве; а Воз роди Овида од Руте; а Овид роди Јесеја; А Јесеј роди Давида цара; а Давид цар роди Соломона од оне која беше жена Уријина; А Соломон роди Ровоама; а Ровоам роди Авију; а Авија роди Асу; Аса роди Јосафата; а Јосафат роди Јорама; а Јорам роди Озију; А Озија роди Јоатама; а Јоатам роди Ахаза; а Ахаз роди Језекију; А Језекија роди Манасију; а Манасија роди Амона; а Амон роди Јосију; А Јосија роди Јехонију и браћу његову, око времена пресељења у Вавилон; А по пресељењу у Вавилон, Јехонија роди Салатиила; а Салатиил роди Зоровавеља; А Зоровавел роди Авиуда; а Авиуд роди Елијакима; а Елијаким роди Азора; А Азор роди Садока; а Садок роди Ахима; а Ахим роди Елиуда; А Елиуд роди Елеазара; а Елеазар роди Матана; а Матан роди Јакова; А Јаков роди Јосифа, мужа Маријина, од које се роди Исус, који се зове Христос.

Тако су, дакле, сва покољења од Авраама до Давида четрнаест покољења; и од Давида до пресељења у Вавилон четрнаест покољења; и од пресељења у Вавилон до Христа четрнаест покољења.

А рођење Исуса Христа било је овако: кад је Марија, мати његова, била заручена с Јосифом, пре него што су се састали, нађе се да је трудна од Духа Светога. А Јосиф, муж њен, будући праведан човек и не хотећи да је извргне јавној срамоти, намисли да је потајно отпусти. Али док он размишљао о томе, гле, анђео Господњи јави му се у сну говорећи: Јосифе, сине Давидов, не бој се да узмеш к себи Марију, жену своју; јер оно што је у њој зачето од Духа је Светога.

И родиће сина, и надени му име ИСУС; јер ће Он спасти народ свој од греха њихових. А све се ово догодило да се испуни што је Господ казао преко пророка, говорећи: Ево, девојка ће затруднети и родиће сина, и наденуће му име Емануил, што у преводу значи: С нама Бог. Тада Јосиф, пробудивши се од сна, учини како му је заповедио анђео Господњи, и узе к себи жену своју; и не знађаше за њу док не роди Сина свога првенца; и надену му име ИСУС. Матеј 1:1–25.

Почетак Новог завета сагласан је са почетком и завршетком Старог завета и са завршетком Новог завета, јер истиче Божју стваралачку силу; јер је сила коју је Христос употребио да створи све у шест дана истоветна сила коју Он употребљава да „спасе народ свој од греха њихових“. Реч Емануил, како тај одломак наводи из списка Исајиних, значи „с нама Бог“. Он пребива у своме народу сједињујући своје божанство са нашом човечношћу, и то је управо оно сједињење које је остварио када се оваплотио у Марији.

„Ništa manje od savršene poslušnosti ne može zadovoljiti merilo Božjeg zahteva. On svoje zahteve nije ostavio neodređenim. Nije zapovedio ništa što nije neophodno da bi čoveka doveo u sklad sa Sobom. Grešnicima treba da ukazujemo na Njegov ideal karaktera i da ih vodimo Hristu, čijom se blagodaću jedino taj ideal može dostići.

„Spasitelj je uzeo na Sebe slabosti čovečanstva i živeo bezgrešnim životom, kako ljudi ne bi imali razloga da strahuju da, zbog slabosti ljudske prirode, ne mogu pobediti. Hristos je došao da nas učini „učesnicima u božanskoj prirodi“, a Njegov život objavljuje da čovečanstvo, sjedinjeno s božanstvom, ne čini greh.“ Služba isceljenja, 180.

Почетак Новог завета показује где, када и зашто је Исус узео на себе нашу људску природу. Он је то учинио да покаже да људска сила, сједињена са божанском силом, не греши. Грех је преступ закона, који, по Малахији, треба да „памтимо“. Јован нас обавештава да они који држе закон, и стога они који не греше, могу ући на небеска врата. Матеј показује да грешник може надвладати грех, као што је и Христос надвладао. Када имамо Христа у себи („наду славе“), у себи имамо стваралачку силу која је саздала васељену. Ову могућност је обезбедио Христос тиме што је изабрао да уђе у људску породицу и да за сву осталу вечност постане не само Син Божји него и Син човечји.

Постоји посебна вест истине која је откривена Божјем народу из књиге Откривења непосредно пре окончања времена људске милости. Та посебна вест је уједно и Малахијина

„Илијина вест“ која се објављује непосредно пре „страшног дана Господњег“.

На почетку оба Завета, и на крају Новог Завета, налазимо јасно означена посебна својства Бога. У Постању Он је Створитељ, а на крају Откривења Он је Алфа и Омега. На почетку Новог Завета, Он постаје Син човечији. А на крају Старог Завета налазимо начело којим се служи гласник Илија да би остварио поруку коју ће објавити: да обрати срца отаца ка деци, и срца деце ка оцима.

Пророчко начело које Илија примењује да би изнео своју опоменску поруку јесте управо оно што је Јовану било заповеђено да чини у Откривењу. Илија „ће обратити срце отаца к деци, и срце деце к оцима њиховим“, а Јовану је било речено да запише оно што тада јесте, и чинећи то он ће истовремено записивати и оно што ће доћи. Јован је био употребљен да илуструје како начело алфе и омеге делује у пророчкој Речи, и Илија ће своју поруку засновати на истом начелу. Када упоредимо почетак Библије с крајем Библије, ми упоређујемо Стари са Новим. Отац је почетак свога детета, а дете је завршетак оца. Сто четрдесет и четири хиљаде јесу последњи нараштај Авраамове деце, а историја у којој је Бог ступио у савез с Авраамом представља као тип историју када Бог обнавља тај савез са сто четрдесет и четири хиљаде.

Зато је од вере, да буде по благодати; да обећање буде сигурно свему семену; не само онеме које је од закона, него и онеме које је од вере Авраамове, који је отац свију нас. Римљанима 4:16.

Порука Илије представља начело алфе и омеге, јер су оци алфа, а деца омега. Илијина порука окренула би срца отаца ка деци. Христос је Јована Крститеља поистоветио са Илијом, а Елен Вајт је Вилијама Милера поистоветила и са Илијом и са Јованом Крститељем. Порука свих ових представничких људи била је представљена као окретање срца отаца ка деци и обратно. То дело представља дејство поруке у окретању срца људи ка њиховом небеском Оцу, али значи и више, јер је оно симбол дела. У библијском пророчанству симболи имају више од једног значења и морају бити препознати по контексту.

„Шта је то учинило Јована Крститеља великим? Он је затворио свој ум за мноштво предања која су износили учитељи јеврејског народа, а отворио га за мудрост која долази одозго. Пре његовог рођења Свети Дух је посведочио о Јовану: ‘Јер ће бити велик пред Господом, и неће пити вина ни силовита пића; и напуниће се Духа Светога.... И многе ће синове Израилеве обратити Господу Богу њихову. И он ће напред ићи пред Њим у духу и сили Илијиној, да обрати срца отаца к деци, и непокорне к мудрости праведника; да приправи Господу народ спреман.’ Лука 1:15–17.” *Counsels to Parents, Teachers and Students*, 445.

Порука је осмишљена тако да они који изаберу да чују обрате своја срца Небеском Оцу, а ипак ће основно пророчко начело које ће бити употребљено за преношење поруке упозорења бити да је Христос Алфа и Омега, први и последњи, почетак и свршетак. Илијина порука заснива се на излагању Божје пророчке Речи из перспективе да је Исус Христос Реч

Божја, и да су правила која управљају Библијом уједно и обележја Његовог карактера.

„Zakon Božji svet je kao i sam Bog. On je otkrivenje Njegove volje, prepis Njegovog karaktera, izraz božanske ljubavi i mudrosti. Sklad stvorenja zavisi od savršene usklađenosti svih bića, svega, živog i neživog, sa zakonom Stvoritelja. Bog je odredio zakone za upravljanje ne samo živim bićima, već i svim pojavama u prirodi. Sve je podređeno utvrđenim zakonima, koji se ne mogu zanemariti. Ali dok se svime u prirodi upravlja prirodnim zakonima, jedino je čovek, od svega što nastanjuje zemlju, podložan moralnom zakonu. Čoveku, krunskom delu stvaranja, Bog je dao sposobnost da razume Njegove zahteve, da shvati pravednost i dobročinstvo Njegovog zakona i njegove svete zahteve prema njemu; i od čoveka se zahteva nepokolebljiva poslušnost.“ Patrijarsi i proroci, 53.

Све (а то би укључивало и Библију, јер Библија је нешто, а ако је нешто, онда је део свега) налази се под утврђеним законима. Библија има утврђене законе или правила која управљају њеним исправним тумачењем. Једно од тих правила јесте да Библија поистовећује крај нечега с почетком нечега. Исус је Реч Божја, и Он је први и последњи, и то је „утврђени закон“ и својство Његовог карактера.

Употребили смо овај увод о Илији да бисмо показали да се почетак и завршетак и Старог и Новог завета слажу. Завршетак Библије, који је уједно и крај књиге Откривења, такође се слаже са почетком Откривења. Пет сведока истих истина, заснованих на начелу које је обележје Божјег карактера, да Божја Реч увек приказује крај неке ствари њеним почетком. Ова стварност је део онога што значи да је Исус Христос Алфа и Омега.

„Апостолу Јовану на острву Патмосу биле су откривене сцене дубоког и потресног значаја из искуства цркве. Пред њим су, у сликама и симболима, били изнесени предмети од највећег интереса и огромне важности, да би Божји народ стекао разумевање о опасностима и борбама које су пред њим. Јовану је била откривена историја хришћанског света све до самог свршетка времена. С великом јасноћом он је видео положај, опасности, борбе и коначно избављење Божјег народа. Он бележи завршну вест која треба да сазри жетву земље, било као снопове за небеску житницу, било као сноплје за огњеве последњег дана.

„У виђењу Јован је посматрао искушења која ће Божји народ подносити ради истине. Видео је њихову непоколебљиву постојаност у држању Божјих заповести, пред лицем угњетачких сила које су настојале да их принуде на непослушност, и видео је њихову коначну победу над звери и њеним ликом.

„Pod simbolima velike crvene aždaje, zveri nalik leopardu i zveri sa jagnječim rogovima, Jovanu su bila predstavljena zemaljska carstva koja će se naročito isticati u gaženju Božjeg zakona i progonstvu Njegovog naroda. Rat se vodi sve do svršetka vremena. Božji narod, simbolizovan svetom ženom i njenom deom, bio je prikazan kao veoma malobrojan. U poslednjim danima postojao je još samo ostatak. O njima Jovan govori kao o onima „koji drže zapovesti Božje i imaju svedočanstvo Isusa Hrista.““

„Кроз паганизам, а потом кроз папство, Сотона је током многих векова испољавао своју силу настојећи да са земље избрише Божје верне сведоке. Пагане и паписте покретао је исти змајевски дух. Разликовали су се само утолико што је папство, претварајући се да служи Богу, било опаснији и суровији непријатељ. Посредством римокатолицизма, Сотона је заробио свет. Црква Божја по имену била је увучена у редове те обмане, и више од хиљаду година Божји народ страдао је под гневом змаја. А када је папство, лишено своје снаге, било приморано да обустави прогонство, Јован је видео нову силу како се подиже да одјекне гласом змаја и настави исто то сурово и богохулно дело. Та сила, последња која ће заратити против цркве и закона Божјег, била је симболизована звери са јагњећим роговима. Звери које су јој претходиле изашле су из мора, а ова је изашла из земље, представљајући миран успон народа који је тиме симболизован. „Два рога као у јагњета“ добро представљају карактер владе Сједињених Америчких Држава, како се он изражава у њена два основна начела, републиканизму и протестантизму. Ова начела су тајна наше силе и напретка као народа. Они који су најпре нашли уточиште на обалама Америке радовали су се што су стигли у земљу слободну од оholих претензија папства и тираније краљевске власти. Одлучили су да успоставе владу на широком темељу грађанске и верске слободе.“

„Али строго исцртавање пророчког пера открива промену у овом мирном призору. Звер са јагњећим роговима говори гласом аждаје и „упражњава сву власт прве звери пред њом“. Пророштво објављује да ће она казати онима што живе на земљи да начине икону звери, и да „чини да сви, мали и велики, богати и сиромашни, слободни и робови, приме жиг на своју десну руку или на своја чела; и да нико не може ни купити ни продати, осим онога који има жиг, или име звери, или број њенога имена“. Тако протестантизам иде стопама папства.

„Управо у то време види се трећи анђео где лети посред неба, објављујући: ‘Ако се ко поклони звери и икони њезиној, и прими жиг њезин на чело своје, или на руку своју, и он ће пити од вина гнева Божјег, које је непомешано изливено у чашу негодовања Његова.’ ‘Овде су они који држе заповести Божје и веру Исусову.’ У упадљивој супротности према свету стоји мала дружина која неће одступити од своје оданости Богу. То су они о којима Исаија говори као о онима који ће поправити пролом учињен у закону Божјем, они који подижу старе развалине, обнављају темеље многим нараштајима.“

„Најсвечаније упозорење и најстрашнија претња икада упућени смртницима налазе се у поруци трећег анђела. Грех који навлачи гнев Божји, непомешан с милошћу, мора бити најтежег карактера. Да ли свет треба да буде остављен у тами у погледу природе овога греха? — Свакако не. Бог тако не поступа са својим створењима. Његов гнев никада се не излива на грехе учињене у незнању. Пре него што Његови судови буду пуштени на земљу, светлост у погледу овога греха мора бити изнесена пред свет, да би човек знао зашто ти судови треба да буду извршени, и да би имао прилику да им умакне.

„Poruka koja sadrži ovo upozorenje poslednja je koja treba da bude objavljena pre otkrivenja Sina čovečijega. Znači koje je On sam dao objavljuju da je Njegov dolazak blizu. Već gotovo

četrdeset godina odjekuje poruka trećeg anđela. U ishodu velike borbe oblikuju se dve strane: oni koji se „klanjaju zveri i njenom liku“ i primaju njen žig, i oni koji primaju „pečat Boga živoga“, koji imaju ime Očevo napisano na svojim čelima. To nije vidljiv znak. Došlo je vreme kada svi koji imaju interesa za spasenje svoje duše treba ozbiljno i usrdno da istraže: Šta je pečat Božji? a šta je žig zveri? Kako ga možemo izbeći?“

„Печат Божји, знак или обележје Његовог ауторитета, налази се у четвртој заповести. То је једини пропис Декалога који указује на Бога као Творца неба и земље и јасно разликује истинитог Бога од свих лажних богова. Кроз читаво Свето писмо чињеница о Божјој стваралачкој сили наводи се као доказ да је Он изнад свих незнабожачких божанстава.“

„Субота наложена четвртом заповешћу установљена је да буде спомен на дело стварања, те да умове људи непрестано управља ка истинитом и живом Богу. Да је Субота увек била светкована, никада не би било идолопоклоника, атеиста или безбожника. Свето држање Божјег светог дана упућивало би умове људи њиховом Творцу. Ствари у природи подсећале би их на Њега и сведочиле би о Његовој сили и Његовој љубави. Субота четврте заповести јесте печат живог Бога. Она указује на Бога као на Творца и знак је Његове законите власти над бићима која је створио.“

„Шта је, дакле, жиг звери, ако не лажна субота коју је свет прихватио уместо праве?“

„Proročanska objava da će se papstvo uzvisiti iznad svega što se naziva Bogom, ili čemu se iskazuje poštovanje, upečatljivo se ispunila u promeni Subote sa sedmog na prvi dan sedmice. Gde god se papska subota poštuje radije nego Božja Subota, tamo se čovek greha uzvisuje iznad Tvorca neba i zemlje.“

„Они који тврде да је Христос променио суботу непосредно противрече Његовим сопственим речима. У Својој Беседи на гори Он је објавио: ‘Не мислите да сам дошао да укинем закон или пророке; нисам дошао да укинем, него да испуним. Јер заиста вам кажем: док небо и земља не прођу, ни једна јота ни једна цртица неће никако нестати из закона, док се све не збуди. Ко, дакле, поквари једну од ових најмањих заповести и тако научи људе, најмањи ће се звати у царству небеском; а ко их изврши и научи, тај ће се звати велики у царству небеском.’“

„Римокатолици признају да је промена суботе извршена од стране њихове цркве, и управо ту промену наводе као доказ врховног ауторитета ове цркве. Они изјављују да протестанти, држећи први дан седмице као суботу, признају њену власт да прописује законе у божанским стварима. Римска црква није се одрекла свога полагања права на непогрешивост, и када свет и протестантске цркве прихвате лажну суботу коју је она створила, они тиме у суштини признају њено право на ту тврдњу. Они се могу позивати на ауторитет апостола и отаца у одбрану ове промене, али се погрешност њиховог расуђивања лако уочава. Паписта је довољно проницљив да види да протестанти сами себе обмањују, драговољно затварајући очи пред чињеницама у овом случају. Како установа недеље стиче наклоност, он се радује, уверен да ће она на крају довести сав протестантски свет под заставу Рима.“ Signs of the Times, November 1, 1899.